

GEEN HOKUS-POKUS

Min of meer regelmatig zult u in de komende nummers van ons blad worden bijgepraat over: bemesting. Wij geloven, dat we een groot aantal lezers hiermee een plezier doen. Immers, in het gehele complex van teeltmaatregelen wordt door velen de bemesting als de moeilijkste ervaren. Dat is het uiteraard niet, want, strooi 10 kg NPK-meststof 12+10+18 per are en de meeste gewassen kunnen goed groeien. Dat ze het niet altijd doen, ligt aan andere omstandigheden. B.v. gebrek aan een spoorelement, een teveel aan chloride enz. Dat de hier genoemde werkwijze ook niet altijd economisch verantwoord is, is een andere kwestie. Maar, om op de zaken terug te komen, om alle mogelijke al of niet storende effecten te kennen, dat is niet zo eenvoudig en daar is ook enige scheikundige kennis voor nodig. Vandaar: bijpraten over bemesting.

Het ligt dus in de bedoeling, om in de komende maanden de kennis omtrent de bemesting wat op te vijzelen en mogelijk hier en daar wat onbegrip weg te werken. Laten we beginnen met u in kennis te brengen met de samensteller: dr. ir. J. P. N. L. Roorda van Eijsinga. Zij die hem al kennen weten, dat u zich niet door titels en een lange naam hoeft te laten afschrikken. De schrijver is in dienst van het Instituut voor de Bodemvruchtbaarheid te Haren in Groningen, maar brengt het grootste deel van zijn tijd door met bemestingsonderzoek op het proefstation te Naaldwijk. Hij begon zijn loopbaan aan de proeftuin te Venlo. Er staan veel (wetenschappelijke) publikaties op zijn naam, maar wellicht schreef hij toch nog wat te weinig voor u als praktische tuinder. Daar gaat nu in ieder geval wat aan gebeuren, mede op verzoek van de bedrijfsvoorlichters, die bij hun werk ook dikwijls te maken hebben met de vraag naar meer kennis. We laten nu dan de heer Roorda aan het woord.

„Je ziet het niet”

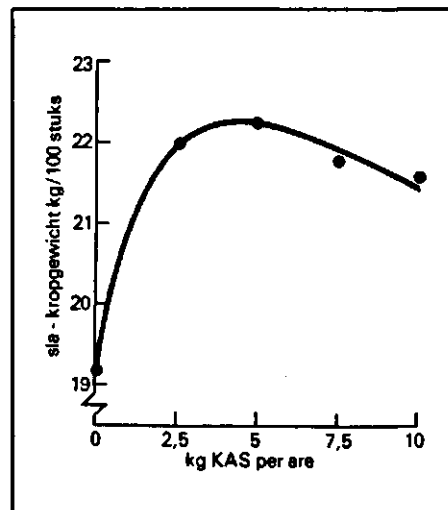
Enkele jaren geleden zat ik met een tuinder tussen zijn komkommengewas. De tuinder vertelde dat hij zijn grond had laten onderzoeken en het advies had gekregen 5 kg 12+10+18 per are bij te mesten. De tuinder bestelde een aantal zakken en begon te strooien. Op 1 1/2 kap na was de kunstmest op en daar werd

dus niet bijgemest. De tuinder daagde mij uit, deze 1 1/2 kap aan te wijzen. Ik ben niet opgestaan, want ik kende het antwoord: de 1 1/2 kap waren niet terug te kennen. Nu de vraag: heeft die tuinder voor niets gemest? Dat kan, maar het behoeft helemaal niet zo te zijn. Om dit te begrijpen twee gingen. In de eerste plaats is een produktieverschil van enkele procenten aan een gewas niet te zien, dat begint meestal pas bij 10%. Een tweede, het verband tussen bemesting en opbrengst vertoont een curve, een kromme lijn. Dat ziet u in bijgaande figuur waar de resultaten van een bemestingsproef met sla zijn weergegeven. De proef werd jaren geleden uitgevoerd op een zandgrond te Breda. Er werd bemest met verschillende hoeveelheden kalkammonsalpeter (KAS).

Zoals u uit de figuur kunt aflezen, is zonder bemesting de produktie laag. De grond was dus arm, hetgeen op een zandgrond na flink spoelen niet zo vreemd is. Werd 2 1/2 kg KAS gegeven, dan is de produktie goed en die wordt nauwelijks meer verbeterd door 5 kg te strooien. Bij deze hoeveelheid lag de hoogste opbrengst. Geven we nóg meer, dan gaat de produktie weer — langzaam — achteruit. In dit voorbeeld kon alle sla worden gesneden en geveild voor 21 kg. Alleen de sla van de veldjes waar niets werd gemest moest apart worden geveild. Dit voorbeeld betrof sla; bij langdurende

Opbrengsten van sla, geteeld op zandgrond en bijgemest met verschillende hoeveelheden KAS.

Bij een gift van 5 kg ligt de hoogste opbrengst. Veel minder geeft een sterk nadelig effect en bij veel méér neemt het kropgewicht maar langzaam af

U wordt bijgepraat door dr. ir. Roorda van Eysinga

teelten ligt de zaak ingewikkelder doordat wordt bijgemest, maar is in principe hetzelfde.

Keren we terug naar de komkommertuinder die het advies kreeg 5 kg mengmeststof bij te mesten. De gehalten in zijn grond lagen iets beneden het gewenste niveau. Was het gehalte aan voedingsstoffen echt laag geweest, dan had hij het advies gehad van ten minste 10 kg. Als hij in dat geval de bemesting weggelaten had, dan had hij dit zeker wel kunnen zien.

Conclusie: In een normale situatie, bij een goed bemeste grond zal het wel of niet uitvoeren van het bemestingsadvies niet direct aan het gewas zichtbaar worden. Nu we de verklaring en achtergrond kennen, is deze conclusie niet vreemd meer.

Nog wel een opmerking en dat betreft het water geven. Het watergeven heeft veel invloed. We hebben dat al gezien aan het voorbeeld van de sla: na flink uitspoelen wél een reactie op de bemesting. Ook bij langdurende teelt geldt dat bij droog telen de reactie op de bemesting gering is. Een „natte” tuinder zal bij een te lage bemestingstoestand eerder effect zien dan een „droge” tuinder.

J. P. N. L. Roorda van Eysinga